

REČ PRIREĐIVAČA

Temat *Ličnost, obrazovanje i profesija u svremenom drušvu* svojom širinom pružio je priliku autorima iz različitih naučnih disciplina da predstavljaju neke aktuelne probleme, shvatanja i pitanja koja se tiču pomenutih oblasti. Tako postavljen temat, verovatno, jednim je delom doprineo velikom interesovanju naučnih radnika, istraživača i stručnjaka: sociologa, psihologa, pedagoga... Temat sadrži 17 radova koji su organizovani u pet celina.

Prvu celinu čine radovi u kojima se razmatraju neka opšta pitanja obrazovanja. U radu *Socijalni rekonstrukcionizam i globalno obrazovanje*, sa kojim započinje temat, autorka Jovana Milutinović sagledava ideje socijalnog rekonstrukcionizma u kontekstu tekućih globalnih promena, to jest načine putem kojih bi se mladi mogli pripremati kako bi postali odgovorni, tolerantni i miroljubivi pojedinci u globalizovanom svetu. Globalizirajuće društvo je u osnovi i rada *Protivurečnsti patriotskog vaspitanja u globalizirajućem društvu* autora Srboljuba Dimitrijevića. Nakon osvrta na uzrok, tok i posledice globalizacije i pojmovnog određivanja patriotizma i njegove vezanosti za nacionalnu kulturu u uslovima procesa globalizacije, istaknuta je uloga patriotskog vaspitanja u obrazovnim sadržajima koje treba da se zasniva na politici usaglašavanja globalnog i nacionalnog, patriotskog vaspitanja. Sledi rad *Obrazovanje i društvena pokretljivost: mit o meritokratiji i socijalni kapital* (autori Marica i Srđan Šljukić). U kontekstu ponovne sociološke revizije meritokratije kao ideološke konstrukcije u radu se posebno obraća pažnja na implicitna i eksplicitna prepoznavanja socijalnog kapitala kao varijable u međudnosu obrazovanja i društvene pokretljivost. U radu *Razvoj obrazovanja sociologa u Rusiji u kontekstu bolonjskog procesa (Iskustva Ruskog Univerziteta družba naroda)* autori Zinaida Tihonovna Golenkova, Nikolaj Petrovič Narbut i Žanna Vasilevna Puzanova, posle desetogodišnjeg iskustva u primeni inovativnog kreditnog sistema (ECTS) na Katedri za sociologiju Ruskog univerziteta družba naroda (Российский Университет дружбы народов) razmatraju pitanja koja se tiču dostizanja visokog kvaliteta obrazovanja u visokoškolskim institucijama u novim uslovima.

Druga celina temata posvećena je profesiji nastavnika. Autorke Jelena Vranješević i Nataša Vujisić Živković u radu *Profesionalni identitet nastavnika i obrazovanje između kompetencija i ideala*, analiziraju promene u koncipiranju pedagoške prakse u kontekstu društveno-istorijskih promena – od uskog, instrumentalističkog pristupa

obrazovnom postignuću kao merilu ukupnog kvaliteta sistema, do shvatanja obrazovanja kao socijalno-etičkog delanja. Naročito je istaknut značaj alternativnih modela obrazovanja i usavršavanja nastavnika, kao što su refleksivna praksa, obrazovanje nastavnika kao istraživača ili kao lidera u promenama pedagoške prakse. Rad *Savremena akciona istraživanja i metodološko obrazovanje nastavnika refleksivnog praktičara* autora Veljka Bandura i Jelene Maksimović govori o značaju savremenih akcionih istraživanja u radu nastavnika kroz koje oni mogu rešavati uočene probleme i unapređivati praksu u skladu sa autonomno postavljenim ciljevima. Sledi rad *Uticaj timske nastave na razvoj stvaralačkih znanja učenika* (autori Danijela Vasiljević, Novak Laketa i Jelena Stamatović) u kome su prikazni rezultati eksperimentalnog istraživanja sa ciljem da se ispita uticaj fleksibilnog modela timske nastave na razvoj stvaralačkih sposobnosti učenika. U radu *Analiza zastupljenosti psihologije u fomiranju kompetencijskog profila učitelja na fakultetima u Srbiji* autora Blagice Zlatković prikazani su rezultati analize kompatibilnosti planova i programa učiteljskih fakulteta u Srbiji prema zastupljenosti psihologije u procesu inicijalnog obrazovanja učitelja i otvorena. Na kraju ove velike celine je rad *Korelati profesionalnog identiteta nastavnika* autora Predraga Živkovića i Dušana Randelovića. Rad predstavlja rezultate istraživanja o međuodnosu različitih aspekata profesionalnog identiteta nastavnika i nekih psiholoških varijabli.

U trećoj celini prorađuju se neki faktori od značaja za izbor profesije (*Sistemi komunikacije u funkciji izbora profesije, studija slučaja – Niš* autora Predraga i Ljiljane Jelenković) i spremnosti za realizovanje profesionalnih zadataka (*Ready for professional challenges?* autora Milica Savić). U prvom od ova dva rada iznose se rezultati istraživanja o načinima komunikacije koje maturanti nekih niških srednjih škola koriste za informisanje o tako važnim životnim odlukama kao što je izbor zanimanja. Drugi rad je takođe istraživački i govori o tome koliko apsolvirati anglistike imaju uvid u brojne faktore konteksta i jezičkih sredstava u engleskom neophodnih za uspešnu komunikaciju na stranom jeziku, koja jezička sredstva smatraju posebno značajnim, kao i koji uslovi konteksta utiču na njihove izbore jezičkih sredstava. Sledi rad *Stavovi studenata Univeriteta u Nišu u vezi sa odnosom jezika i identiteta* autora Vladana Pavlovića i Miloša Jovanovića u kome su predstavljeni rezultati ispitivanja stavova studenata o stepenu povezanosti jezičkog i nacionalnog identiteta (na kolektivnom i individualnom nivou) i sve to u odnosu na više demografskih varijabli.

Sledeća dva rada (*Doživljaj porodičnih odnosa, empatija i novčani prihodi porodice* autora Ivane Simić, Snežane Stojiljković i Jelisavete Todorović i *Osbine ličnosti, strategije prevladavanja stresa i sklonost psihosomatici kod studenata* autora Damjane Panić, Dragane Radojković

i Marine Hadži Pešić) prikazuju rezultate istraživanja nekih faktora od značaja za razumevanje ličnosti i njenog funkcionisanja.

Blok posvećen pitanjima od značaja za obrazovanje dece sa smetnjama i teškoćama u razvoju počinje radom *Inkluzivno obrazovanje, pojmovno održenje, principi i karakteristike* autora Milje Vujačić i Rajke Đević u kome se razmatraju osnovna ishodišta na osnovu kojih je nastala ideja o inkluzivnom obrazovanju. U radu *Obrazovni mediji za decu oštećenog sluha* (autori Aleksandra Grbović, Ksenija Stanimirov i Branka Jablan) sagledava se značaja i uloge obrazovnih medija koji se koriste u obrazovanju dece sa oštećenjem vida, naročito u području početnog čitanja i pisanja, a u radu *Anksioznost nastavnika i majki kao prediktor doživljaja pripadanja školi dece sa razvojnim smetnjama* autora Mirjane Stanković Đorđević predstavljeni su nalazi istraživanja o ulozi nekih psiholoških obeležja nastavnika i majki u doživljaju pripadanja školi dece sa razvojnim smetnjama.

Gost urednik
Vesna Anđelković